باسمه تعالی

سؤالات امتحان نوبت اول:فنون3	رشته تحصیلی: علوم انسانی	ساعت شروع: 14	تعداد صفحه:
پایه: دوازدهم متوسطهٔ دوم	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: 1402/10/9	مدت امتحان: 80 دقیقه
دانش‌آموزان روزانه دی 1402	شیفت: عصر	مرکز سنجش و کیفیت پایش آموزشی شهرستان	

ردیف	سؤالات	نمره
	الف) تاریخ ادبیات و سبک شناسی	**4**
1	**جاهای خالی را با واژه های مناسب پر کنید؟** الف)..... از عوامل موثر دررشد، آگاهی وتحول اندیشه ایرانیان قبل از مشروطه بود. ب) انجمن ادبی خاقان به ریاست ..... درتهران تشکیل شد. ج) احیا کننده نثر فارسی ..... بود.	**0/75**
2	**هر یک از توضیحات زیر مربوط به کدام شاعر است؟** الف) دربه کارگیری تغییرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت و در طنز ، هجو و هزل چیره دست بود. ..... ب) از شاخص ترین شاعران دوره بیداری که تحت تاثیر شاعران گذشته به ویژه مسعود سعد و سعدی بود.....	**1**
3	**درستی یا نادرستی هر گزینه را با مشخص کنید؟** الف) قالب مستزاد زمینه را برای ظهور شعر نو فراهم می کرد. درست نادرست ب) از شاخه های ارزنده ای که در نثر عصر بیداری چشم نواز است طنز سیاسی- اجتماعی است. درست نادرست ج) شاعر وطنی و از موسیقی دانان بزرگ عصر مشروطیت محمد تقی بهار بود. درست نادرست	**0/75**
4	**هر یک از توضیحات گروه الف را به یکی از گزینه های گروه ب وصل کنید؟** **الف** — **گروه ب** الف) در شعر این دوره مترادف به مفهوم دموکراسی غربی است. — دوره بازگشت ب) شاعران این دوره سبک خراسانی و عراقی را مورد توجه خود قرار دادند. — مشروطه ج) در این دوره رویکرد نویسندگان به رمان های تاریخی بود. — آزادی	**0/75**
5	**سه مورد از شاخص ترین درون مایه های شعر عصر بیداری رانام ببرید.**	**0/75**
	ب) زیبایی شناسی	**6**

www-kanoon-ir

6	**آرایه ی موجود در هر بیت را مشخص کنید؟ (تناقض، تضمین، تضاد)** الف) حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی/ «من از آن روز که در بند توام آزادم» ب) ببین لاله‌هایی که در باغ ماست/ خموشند و فریادشان تا خداست ج) حکایت شب هجران فرو گذاشته به/ به شکر آن که برافکند پرده روز وصال	**0/75**
7	با توجه به بیت «تا چه بازی رخ نماید بیدقی خواهیم راند/ عرصهٔ شطرنج رندان را مجال شاه نیست» به سؤالات زیر پاسخ دهید. الف) کدام واژه‌ها با هم رابطهٔ **تناسب** دارند؟ ب) رعایت این تناسب باعث پیدایی کدام **آرایهٔ بدیع معنوی** شده است؟	**1/25**
8	با توجه به بیت «مرا که چشم ارادت به روی و موی تو باشد/ دلیل صدق نباشد نظر به لاله و سنبل» به سؤالات زیر پاسخ دهید. الف) «**لف1**» را در بیت بالا مشخص کنید. ب) در بیت بالا «**نشر2**» را مشخص کنید. ج) با توجه به ارتباط میان لف‌ها و نشرها، نوع «**لف و نشر**» را مشخص کنید.	**0/75**
9	در کدام بیت واژه‌های متضاد در ساختار **تناقض** بیان شده است؟ الف) در قمار عشق او هر کس دل و جان باخت برد/ در کمند زلف او هر کس به بند افتاد رست ب) شیرین ننماید به دهانش شکر وصل/ آن را که فلک زهر جدایی بچشاند	**0/5**
10	دربارهٔ **تلمیح** موجود در بیت «سِر حق را بر سر دار فنا کرد آشکار/ در طلب منصور الحق همت مردانه کرد»به اختصار توضیح دهید.	**0/5**
11	در بیت «تمام عمر کوهم خواندی و آتشفشان بودم/ سکوتم گر چه سرتا پا شبی فریاد خواهم شد» **تقابل معنایی** کدام واژه‌ها باعث پیدایی **آرایهٔ تضاد** شده است؟؟	**0/5**
12	داستان مورد اشاره در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟ الف) چاه از آن زمان که تو در آن گریستی جوشان است. ب) عزیز مصر به رغم برادران غیور/ ز قعر چاه برآمد به اوج ماه رسید ج) به سیم قلب نگیرند صائب از اخوان/ در این زمانه عزیزی اگر شود پیدا د) بوی پیراهن گم گشتهٔ خود می‌شنوم/ گر بگویم همه گویند ضلالی است قدیم	**0/5**
13	نوع «**لف و نشر**» به کار رفته در هر عبارت را بنویسید. الف) شب و روز از مهر چون ماه و خور(خورشید)/ فشاندی بر آن ماهرو سیم و زر ب) گرد سمند و برق پرندت به روزگار/ تا روز حشر مایهٔ نور و ظلام باد	**0/5**
14	هر یک از بیت‌های ستون «**الف**» را به آرایهٔ مربوط به آن در ستون «**ب**» وصل کنید.	**0/75**

www-kanoon-ir

		الف	ب	
		الف) سنگ گردد شیشه چون راجع به اصل خویش گشت/ دل ز عصیان سخت چون گردید مشکل بشکند	1) تضاد	
		ب) یتیمی که ناکرده قرآن درست/ کتب خانهٔ چند ملت بشست	2) تناقض	
		ج) غیر عریانی لباسی نیست تا پوشد کسی/ از خجالت چون صدا در خویش پنهانیم ما	3) لف و نشر	
			4) تلمیح	
	ج) موسیقی شعر			**6**
15	دومین پایهٔ آوایی کدام گزینه «**فعلاتن**» است؟ الف) فلک با تنگ چشمان گوشهٔ چشم دگر دارد ب) سبک سری که زند پیش بحر لاف وجود			**0/5**
16	وزن بیت «**بی تو در کلبهٔ جدایی خویش/ رنج‌هایی کشیده‌ام که مپرس**» در کدام گزینه به درستی آمده است؟ الف) فاعلاتن فاعلاتن فاعلا ب) فاعلاتن فعلاتن فعلا ج) فعلاتن فعلاتن فعلا د) فاعلاتن مفاعلن فعلن			**0/5**
17	با توجه به دو بیت زیر به سؤالات داده شده پاسخ دهید. 1) در دایرهٔ قسمت ما نقطهٔ تسلیمیم/ لطف آنچه تو اندیشی حکم آنچه تو فرمایی 2) چرا چون لاله خونین دل نباشم/ که با ما نرگس او سر گران کرد الف) کدام بیت **دو برش** آوایی دارد؟ ب) هر دو وزن بیت مورد نظر را بنویسید.			**0/25** **1**
18	**هر یک از تقطیع های زیر مربوط به کدام یک از اختیارات شاعری است؟** الف) جوانه: U - - ب) آهوی جنگل: - U U - -			**0/5**
19	نوع وزن هر بیت را مشخص کنید. (**همسان تک لختی، همسان دو لختی، ناهمسان**) الف) ای خوشا سودای دل از دیده پنهان داشتن/ مبحث تحقیق را در دفتر جان داشتن ب) تو بندگی چو گدایان به شرط مزد مکن/ که دوست خود روش بنده پروری داند ج) دلشدهٔ پایبند، گردن جان در کمند/ زهرهٔ گفتار نه، کاین چه سبب وان چراست			**0/75**
20	در بیت زیر **دو اختیار شاعری زبانی**، با ذکر **شمارهٔ هجا** مشخص کنید. «سوی چاره گشتم ز بیچارگی/ ندادم بدو سر به یکبارگی»			**1**
21	**کدام گزینه با مصرع ((علی ای همای رحمت تو چه آیتی خدا را)) هم وزن است؟** الف) ای دیو سپید پای در بند ب) که عشق آسان نمود اول ولی اتاد مشکل ها ج) ز دریچه های چشمم نظری به ماه داری د) ای که مسجد می روی بهر سجود.			**0/25**

www-kanoon.ir

22	مصوت بلند «ی» در کدام واژهٔ بیت زیر همواره کوتاه تلفظ می‌شود؟ «بیا عاشقی را رعایت کنیم/ ز یاران عاشق حکایت کنیم»	**0/25**
23	**بیت زیر را تقطیع هجایی کنید و نوع وزن آن را بنویسید.** «اگر غم لشکر انگیزد که خون عاشقان ریزد من وساقی به هم تازیم و بنیادش براندازیم»	**1**
	د) تحلیل نظم و نثر	**4**
24	متن زیر را از نظر ویژگی های دوره بیداری تحلیل کنید؟ ((باری، چه دردسرتان بدهم؟ آن قدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت، حالا که می بیند آن روی کار بالاست دست وپایش را گم کرده، تمام آن حرف ها یادش رفته تا یک فراش قرمز پوش می بیند ، دلش می تپد. تا به یک ژاندارم چشمش می افتد رنگش می پرد هی می گوید : امان از همنشین بد.))	**2**
25	**شعر زیر را در دو سطح ادبی و فکری بررسی کنید؟** ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است فکری ای هم وطنان در ره آزادی خویش بنمایید که هر کس نکند مثل من است خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد زاشک ویران کنش آن خانه بیت الحزن است	**1**
26	**هر یک از ایبات زیر کدام ویژگی فکری شعر دورهٔ بیداری را بیان می‌کند؟** **الف) گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم/ خاک وطن چو رفت، چه خاکی به سر کنم؟** **ب) چون نگریم ز درد و چون ننالم/ دزد را چو محرم به خانه کردم**	**1**
	روز و روزگار به کامتان باد	

www-kanoon-ir

پاسخ فنون ۳ - شفت عصر - گلدیه و بویراحمد

بخش یکم: تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی

۱) الف) الهه آل: حیدرا عشقی

ب) شمس الدین و قمر: حیدرا حسن خان بدیع

۲) الف) فتحعلی خان صبای کاشانی

ب) شمس و طغرا

۳- تائم مقام فراهانی

۴- سعدی

۵- حیرت و برند: دهخدا

تاریخ تطور تقلم: ملک الشعرای بهار

۶- حضور راوی سوم شخص در بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده اثر که ادعروه کاربرد چندانی ندارد.

۷- الف) ادیب الممالک فراهانی

۸) الف

۹- الف) زبانی ب) ادبی

۱۰- ادبی: پایبندی به عروض و سنت ادبی گذشتگان - بهره‌گیری از آرایه‌ها - کنایه: سر به جای چیزی نهادن (فداکاری جان در راه چیزی)

گلدیه: ستایش آزادی - تحمل سختی و خطرها برای رسیدن به آزادی - جانفشانی در راه آزادی

www.kanoon.ir

بخش دوم : موسیقی شعر

۱۱ . مفاعلن

۱۲ . الف

۱۳ . الف

۱۴ . آب زندگی ... جوانی

ماه فروغ ماند ... تابستان

دلم سرما خواهد ... یک لحنی

۱۵ . ب

۱۶ . عاقبت نیک بد اندیش - ∪ ∪ - ∪ ∪ -

با توجه به کشیده بودن هجای پایانی در صورتی که کشیده تولید شده باشد کاملا صحیح است

۱۷ . الف) هجای سوم کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند " و "

ب) هجای دوم بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه صدای کسره

۱۸ . ای دی وین پی ح پای در بند

ای گن ب ح گی تی ای ح ها وند

مفعول مفاعلن فعولن (مستفعل فاعلات فعلن)

۱۹) حیان

بخش سوم: زیباشناسی

۲۰. الف) رخ، بیدق، شطرنج، شاه

ب) سر، دل دسته یا گلدسته، کف، دریا

۲۱ - الف

۲۲ - نماز - اذان نماز - تکبیرة الاحرام

اصل، لبه، علف) قرائت تفسیر

تسبیح: یسبح لله ما فی السموات و ما فی الارض و آنچه در آسمان و زمین است خدای را تسبیح می کند

۲۳ - ب

۲۴ - تلمیح به داستان رستم و افتادن در چاه نادرابری شکاد

۲۵ - لفظ ها: قبض، بسط

نقش ها: کریم خیاط - خدیجه ساعد

۲۶ - همه ی واژه های ساده بیانگر نقش و مفهومی در این واژه ها دیده می شوند - متناقض نما است.

تناقض دو واژه که عقلا ارتباط بین آنها غیرممکن است، به هم مربوط ساخته است (یا هر توضیحی که پاسخ بالا شد)

۲۷ - الف ---- نقش: کریم رستم

۲۸ - ب

۲۹ - تضاد آوردن دو امر متضاد است بدون آنکه متناقض هم باشند - ب

- متناقض نما تضاد دو کلمه است نه دو امر. الف

۳۰ - تصحیح رای همکاران محترم در پرسش سطح

۳۱ - زبانی: ساده و قابل فهم بودن - ورود بسیاری از لغات انگلیسی، ترکی و فرانسوی مثل واژه ی تراکتور در متن و گم بودن کلمات و ترکیبات ناآشنای عربی - (هر دو مورد)

ب) در پرسش دهم: کنایه از به رحمت انداختن آن روی کار بالاست: کنایه از خدا شدن کار

www.kanoon.ir

دست و پایش را لم کرده بحالیانه لیانه از دست یا چه شدن، مضطرب و سراسیمه شدن